

КРИМСЬКА ПРАВОЗАХИСНА ГРУПА

e-mail: crimeahrg@gmail.com

website: crimeahrg.org

МОНІТОРИНГОВИЙ ОГЛЯД СИТУАЦІЇ З ПРАВАМИ ЛЮДИНИ В КРИМУ

ЛИСТОПАД 2021 РОКУ

Моніторинговий огляд підготовлено
Кримською правозахисною групою на підставі
матеріалів, зібраних у листопаді 2021 року

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з щомісячними моніторинговими оглядами
КРИМСЬКОЇ ПРАВОЗАХИСНОЇ ГРУПИ

Перейти [по посиланню](#), щоб ознайомитися
з тематичними оглядами та статтями
КРИМСЬКОЇ ПРАВОЗАХИСНОЇ ГРУПИ

ЗМІСТ

1. ВСТУП	3
2. ГРОМАДЯНСЬКІ І ПОЛІТИЧНІ ПРАВА	4
Право на свободу та особисту недоторканність.....	4
<i>Обшуки та затримання</i>	4
Політично умотивоване кримінальне переслідування	5
<i>«Справа кримських мусульман»</i>	5
<i>Справа Нарімана Джелялова</i>	6
<i>«Справа українських диверсантів»</i>	6
<i>Переслідування за звинуваченням у участі</i>	7
<i>у батальйоні ім. Н. Челебіджіхана</i>	
<i>Переслідування Свідків Єгови</i>	7
<i>Умови утримання в місцях несвободи</i>	7
Свобода висловлювання думки.....	8
Свобода зібрань та об'єднань	8
Заборона дискримінації.....	9
3. ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА	10
Конвенція (IV) про захист цивільного населення під час війни.....	10
<i>Призов осіб, котрі мешкають на окупованій території,</i>	10
<i>до збройних сил держави-окупанта</i>	
<i>Знищення майна приватних осіб без воєнної необхідності</i>	10

1 | ВСТУП

Кримська правозахисна група (КПГ) — організація кримських правозахисників і журналістів, метою якої є сприяння дотриманню і захисту прав людини в Криму шляхом формування пильної уваги до проблем дотримання прав людини і міжнародного гуманітарного права на території Кримського півострова, а також пошуку і відпрацювання механізмів для захисту прав людини в Криму.

Діяльність **КПГ** керована, передусім, нормами основних документів у сфері прав людини, а саме: Загальною декларацією прав людини, Гельсінським Заключним Актом, Конвенцією про захист прав людини і ключових свобод, Міжнародним пактом про громадянські і політичні права, Міжнародним пактом про економічні, соціальні і культурні права тощо.

Основні завдання **КПГ**:

- 1) збір і аналіз інформації щодо ситуації з дотриманням прав людини в Криму;
- 2) широке інформування органів влади, міжнародних організацій, міжурядових структур, неурядових організацій, засобів масової інформації та інших цільових груп шляхом публікації і поширення аналітичних та інформаційних матеріалів про ситуацію з правами людини в Криму;
- 3) сприяння захисту прав людини і дотримання норм міжнародного права в Криму;
- 4) підготовка рекомендацій для органів влади та міжнародних структур в сфері прав людини;
- 5) забезпечення наявності «теми прав людини в Криму» в інформаційному просторі.

При підготовці та розповсюдженні інформації **КПГ** керується принципами об'єктивності, достовірності та своєчасності.

ПРАВО НА СВОБОДУ ТА ОСОБИСТУ НЕДОТОРКАНИСТЬ

ОБШУКИ ТА ЗАТРИМАННЯ

1 листопада у Сімферополі біля будівлі «Кримського гарнізонного військового суду» було затримано **19 осіб**, котрі прийшли на розгляд скарги на вирок «червоногвардійській групі справи кримських мусульман». Усіх затриманих доправили до РВВС «Центральний». Журналіста, затриманого на місці подій, відпустили, а на інших 18 осіб, зокрема й неповнолітню, склали протокол за ст. 20.6.1 КпАП РФ (*Невиконання правил поведінки за надзвичайної ситуації чи загрози її виникнення*), після чого відпустили¹. На відео затримання видно, що люди перебувають на значній відстані один від одного й користуються індивідуальними масками².

23 листопада в Сімферополі близько 19:25 співробітники МВС РФ затримали **32 осіб**, котрі зібралися неподалік будівлі ІТТ для зустрічі звільненого після адміністративного арешту адвоката Едема Семедляєва³. Затриманих доправили до кількох РВВС Сімферополя: до «Центрального» — 10 осіб, «Київського» — 12 осіб, «Залізничного» — 10 осіб⁴. Лутфіє Зудієва повідомила, що 5 осіб з числа затриманих — журналісти, котрі виконували свої

професійні обов'язки⁵. 14-річну Мер'єм Куламетову відпустили близько 02:45⁶, а її мати Райхане Куламетову залишили на ніч в ІТУ. Вночі після складання протоколів відпустили 6 осіб, серед них 2 неповнолітніх, а решту — 26 осіб — рано-вранці доправили до різних ІТТ Криму.

На всіх затриманих склали протоколи за ст. 20.2.2 КпАП РФ (*Організація масового одночасного перебування та (або) пересування громадян у публічних місцях, що призвели до порушення громадського порядку*)⁷. Неповнолітній Амар Абдулгзієв повідомив, що до прибуття до РВВС йому ніхто не повідомив причину затримання⁸. 24 листопада «суди» у Сімферополі ухвалили 30 постанов про призначення покарань. 9 жінок оштрафували на суми від 10 000 до 15 000 рублів, 21 чоловіка заарештували на терміни від 10 до 14 діб⁹.

10 листопада прес-служба ФСБ у Криму поширила через місцеві ЗМІ інформацію про затримання депутата Ялтинської міськради **Юрія Ломенка** за звинуваченням у збиранні інформації за завданням Служби безпеки України у 2017–2018 роках¹⁰.

26 листопада поблизу будівлі «Кримського гарнізонного військового суду» затримали координатора об'єднання «Кримська солідарність» **Ділявера Меметова** й громадянського

¹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1527582814275836>

² https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=620884958912203

³ <https://www.facebook.com/mumine.saliyeva/posts/2568152539995138>

⁴ <https://www.facebook.com/lutfiye.zudiyeva/posts/10217281475903756>

⁵ <https://www.facebook.com/lutfiye.zudiyeva/posts/10217281650028109>

⁶ <https://www.facebook.com/lutfiye.zudiyeva/posts/10217282542210413>

⁷ <https://www.facebook.com/lutfiye.zudiyeva/posts/10217283529875104>

⁸ https://www.facebook.com/watch/?v=1966566520171152&_tn_=_F

⁹ <https://www.facebook.com/mumine.saliyeva/posts/2569168269893565>

¹⁰ КПГ / Черговий «український шпигун»: у Криму затримано колишнього мера Сімеїза <https://crimeahrg.org/uk/chergovij-ukra%dl%97nskij-shpigun-u-krimu-zatrimano-kolishnogo-mera-sime%dl%97za/>

журналіста **Абдуллу Сейдаметова**¹¹. Після того, як їх доправили до РВВС «Центральний», Абдуллу Сейдаметова відпустили, а Ділявера Меметова звинуватили у порушенні ст. 20.2.2 КпАП РФ. Приводом стала його присутність 23 листопада на зустрічі адвоката Едема Семедляєва. Його залишили ночувати в ІТТ, а наступного дня йому ухвалили 12 діб адміністративного арешту¹².

ПОЛІТИЧНО УМОТИВОВАНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Станом на кінець листопада **117 осіб** перебувають у місцях позбавлення волі у рамках політично мотивованого й/або релігійного кримінального переслідування. Ще 4 особи, позбавлення свободи яких може бути пов'язане з політичними мотивами, перебувають під вартою. Повний список опубліковано на сайті КППГ¹³. Ще **9 осіб** перебувають під домашнім арештом.

«СПРАВА КРИМСЬКИХ МУСУЛЬМАН»

Фігурантів цієї справи звинувачують у причетності до ісламських організацій¹⁴ або в пропаганді діяльності організацій, які в РФ визнані терористичними чи екстремістськими, але не є такими за законодавством України. Справи розглядаються з порушенням права на справедливий суд, основними доказами для суду є свідчення анонімних свідків (багато хто з них — співробітники ФСБ РФ), досудові показання свідків, котрі у подальшому в суді заявляють, що такі свідчення дали під тиском, і лінгвістичні експертизи розмов обвинувачених мусульман. Докази, надані стороною захисту, зазвичай судді не беруть до розгляду.

У листопаді загальна кількість мешканців Криму, позбавлених волі у «справі кримських мусульман», склала **79 осіб**. Ще **5 осіб** обмежені в пересуванні: **3** перебувають під наглядом й не в змозі залишити окуповану територію, **2** — під домашнім арештом.

1 листопада суддя Апеляційного військового суду м. Власиха (РФ) Анатолій Солін залишив чинним вирок **Ескандеру Абдулганієву, Арсену Абхаїрову та Рустему Емірусєїнову**¹⁵.

2 листопада суддя Південного окружного військового суду Станіслав Жидков продовжив до 3 лютого 2022 року термін тримання під вартою **Емілю Зіядінову**¹⁶.

2 листопада адвокатка Сафіє Шабанова повідомила, що Апеляційний військовий суд м. Власиха скасував рішення про переведення справи фігуранта «справи кримських мусульман» **Олександра Сізікова** на шрифт Брайля, щоб незрячий Олександр міг ознайомитися з матеріалами справи. Таким чином, його позбавили можливості самостійно ознайомитися зі своєю справою¹⁷.

13 листопада суддя Південного окружного військового суду (ПОВС) Роман Плиско за клопотанням прокурора Сергія Айдінова продовжив термін тримання під вартою **Зекірьї Муратову до 17 лютого 2022 року**¹⁸.

22 листопада суддя ПОВС Ігор Костін продовжив терміни тримання під вартою **Олегу Федорову й Ернесту Ібрагімову до 28 лютого 2022 року**¹⁹.

25 листопада суддя Південного окружного військового суду Олександр Генералов продовжив терміни тримання під вартою **Акіму Бекірову, Сеїтвелі**

¹¹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1545211119179672>

¹² <https://www.facebook.com/mumine.saliyeva/posts/2570458283097897>

¹³ https://crimeahrg.org/wp-content/uploads/2021/12/prisoners_11_2021.pdf

¹⁴ У більшості випадків ця організація — «Хізб ут-Тахрір».

¹⁵ Апеляційний військовий суд. Справа 55-325/2021 https://vap.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=01.11.2021

¹⁶ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1528259434208174>

¹⁷ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1528302160870568>

¹⁸ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1534054763628641>

¹⁹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1542442846123166>

Сейтабдієву, Рустему Сейтхалілову, Ескендеру Сулейманову й Асану Янікову до 15 березня 2022 року^{20 21}.

СПРАВА НАРІМАНА ДЖЕЛЯЛОВА

Справу щодо заступника голови Меджлісу кримськотатарського народу Нарімана Джелялова, Асана й Азіза Ахтемових було відкрито за звинуваченням у пошкодженні газопроводу за ст. 281 КК РФ (*Диверсія*). У справі зафіксовано такі незаконні методи слідства, як фактичне викрадення співробітниками ФСБ й утримання затриманих у невідомому місці з метою застосування насильства, застосування тортур, використання у справі прихованих свідків і фальсифікація доказів. Наріман Джелялов публічно висловлював свою громадянську й політичну позиції, відкрито взяв участь у Саміті Кримської платформи 23 серпня 2021 р.

8 листопада Нарімана Джелялова перевели із психіатричної лікарні до СІЗО Сімферополя. Йому пред'явили ще одне звинувачення за ч. 3 ст. 226.1 КК РФ (*Незаконне переміщення через кордон вибухового пристрою*)²². 17 листопада аналогічне обвинувачення пред'явлено й Асану Ахтемову²³.

12 листопада «Верховний суд Республіки Крим» («ВСРК») залишив чинним рішення про тримання під вартою **Азіза Ахтемова**²⁴ й **Асана Ахтемова до 23 січня 2022 року**²⁵. Рішення ухвалили «судді Олена Данилова й Алла Овчинникова»²⁶.

«СПРАВА УКРАЇНСЬКИХ ДИВЕРСАНТІВ»

На кінець листопада в ув'язненні перебувають **17 осіб**, котрих ФСБ РФ під час

затримання звинуватила «в підготовці диверсій, зберіганні зброї та шпигунстві». У цих справах зафіксовано незаконні методи ведення слідства й застосування тортур для отримання показань зізнання, порушення презумпції невинуватості, поширення ФСБ РФ через російські ЗМІ постановочних відео «зізнань».

10 листопада у **Дмитра Штиблікова** добіг кінця 5-річний термін позбавлення волі, але через пред'явлення у 2020 році йому нового обвинувачення за ст. 275 КК РФ (*Державна зрада*) він продовжує залишатися у місцях позбавлення волі. У 2020 році з колонії його доправили до Москви у СІЗО «Лефортово» для здійснення слідчих дій за новою справою. Після цього його етапували з Москви ймовірно до Ростова. У листопаді 2021 року нову справу проти нього передали на розгляд до Ростовського обласного суду.

16 листопада у справі журналіста **Владислава Єсипенка** у «Сімферопольському районному суді» відбулося виїзне засідання, під час якого «суд» виїхав і дослідив автомобіль Владислава Єсипенка на спеціалізованій стоянці. Самого журналіста доправили на стоянку із СІЗО²⁷.

22 листопада у «Сімферопольському районному суді» відбулося чергове засідання у справі Владислава Єсипенка. У закритому режимі допитали експерта, котрий визнав «знайдену в машині журналіста гранату» саморобним вибуховим пристроєм. Утім експерт не спромігся відповісти на більшість питань адвоката, пов'язаних із параметрами, на підставі яких він дійшов висновку про те, що гранату було перероблено²⁸.

²⁰ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1544777422556375>

²¹ ПОВС / Справа 1-17/2021 (1-63/2020); https://yovs--ros.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=25.11.2021

²² КПГ / Нарімана Джеляла знову перевезли до СІЗО й пред'явили нове обвинувачення <https://crimeahrg.org/uk/narimana-dzhelyala-znovu-perevezli-do-sizo-j-predyavili-nove-obvinuvachennya/>

²³ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1539078979792886>

²⁴ [facebook.com/crimeansolidarity/posts/1535282826839168](https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1535282826839168)

²⁵ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1535308940169890>

²⁶ «ВС РК» / Справи 22К-3406/2021 и 22К-3410/2021 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&srv_num=1&H_date=12.11.2021

²⁷ <https://crimeahrg.org/ru/v-dele-esipenko-proveli-vyezdnoe-zasedanie-s-osmotrom-avtomobilya/>

²⁸ <https://crimeahrg.org/ru/delo-vladislava-esipenko-ekspert-utverzhaet-cto-v-mashine-nashli-samodelnoe-vzryvnoe-ustrojstvo/>

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЗА ЗВИНУВАЧЕННЯМ УЧАСТІ У БАТАЛЬЙОНІ ім. Н. ЧЕЛЕБІДЖІХАНА

На кінець листопада за звинуваченням у участі у батальйоні ім. Н. Челебіджихана позбавлено свободи **6 осіб**. Офіційною причиною переслідування обвинувачених у Криму за ч. 2 ст. 208 КК РФ (*Участь у незаконному збройному формуванні, яке діє в цілях, що суперечать інтересам Російської Федерації*) є те, що вони не з'явилися добровільно у силові структури РФ і не заявили про свою участь у «Кримсько-татарському добровольчому батальйоні імені Номана Челебіджихана». Заявленим слідством доказом діяльності батальйону проти інтересів РФ є інформація зі ЗМІ, що метою створення батальйону була деокупація Криму.

ПЕРЕСЛІДУВАННЯ СВІДКІВ ЄГОВИ

На кінець листопада 2021 року в межах переслідування «Свідків Єгови» у Криму позбавили свободи **5 осіб**. Ще **9** обмежені у переміщенні: **7** — під домашнім арештом, **2** — під підпискою про невиїзд.

УМОВИ УТРИМАННЯ В МІСЦЯХ НЕСВОБОДИ

Адвокат М. Полозов повідомив, що під час етапу у Краснодарському краї (РФ) у фігуранта «справи українських диверсантів» Івана Яцкіна відібрали медикаменти та перев'язувальні матеріали. Під час перебування в ВК-2 у смт. Двубрацьке його відправили до штрафного ізолятора (ШІЗО) терміном на 3 дні. Це сталося не з причини порушення дисципліни, а через брак вільних місць у камерах²⁹.

5 листопада фігурант «справи кримських мусульман» **Рустем Мурасов** повідомив адвокату Е. Курбедінову, що в камері СІЗО-1 Сімферополя, де його утримують, — вогкість, грибок, таргани, щури й миші. Йому

й співкамерникам вже протягом 20 днів не надавали можливості помитися³⁰.

Адміністрація ВК-2 м. Салават (РФ) продовжила термін перебування фігуранта «справи кримських мусульман» **Теймура Абдуллаєва** у ШІЗО до 8 грудня³¹. Внаслідок постійних продовжень Теймур Абдуллаєв перебуває в ШІЗО практично неперервно з березня 2020 року.

²⁹ КПГ / Івана Яцкіна відправили в ШІЗО відразу після прибуття до колонії, — адвокат <https://crimeahrg.org/uk/ivana-yaczkina-vidpravili-do-shizo-vidrazu-pislya-pributtya-do-koloni%20d1%97-advokat/>

³⁰ «Кримська солідарність»/Активісту Рустему Мурасову продовжили термін арешту на 3 місяці <https://crimean-solidarity.org/news/2021/10/05/aktivistu-rustemu-murasovu-prodovzili-srok-aresta-na-mesyaca--1589>

³¹ Бранця Кремля Теймура Абдуллаєва відправили в ШІЗО до 8 грудня <https://www.ukrinform.ua/rubric-crimea/3350778-branca-kremlja-tejmura-abdullaeva-vidpravili-v-sizo-do-8-grudna.html>

СВОБОДА ВИСЛОВЛЮВАННЯ ДУМКИ

1 листопада під час масового затримання у Сімферополі затримали журналіста **Куламета Ібрагімова**. На відео чути, як у момент затримання він повідомляє про те, що є журналістом. На що співробітник МВС відповів: «Усі проходимо, журналіст, не журналіст — потім з'ясуємо»³². Після затримання співробітники МВС РФ доправили його до РОВС «Центральний» і там відпустили³³.

23 листопада під час масового затримання у Сімферополі затримали 5 журналістів, котрі прийшли під ІТТ зустріти адвоката Едема Семедляєва, який відбув адміністративний арешт. Три з них мали з собою редакційні завдання видавництва «Грани.ру», 2 були громадянськими журналістами «Кримської солідарності». Після затримання їх доправили до РВВС «Центральний» (**Алім Сулейманов, Дявер Ібрагімов, Енвер Алімов**) і РВВС «Київський» (**Сіммар Абляімов і Вілен Темер'янов**). На них склали протоколи за ст. 20.2.2 КпАП РФ і залишили ночувати в ІТТ³⁴. 24 листопада «суди» ухвалили рішення про адміністративний арешт: Вілен Темер'янов заарештований на 4 дні, Алімов Енвер і Ібрагімов Дявер — на 13, Сулейманов Алім — на 12 й Абляімов Сіммар — на 10 днів³⁵.

26 листопада неподалік будівлі «Кримського гарнізонного військового суду» затримали координатора об'єднання «Кримська солідарність» **Ділявера Меметова** й журналіста «Кримської солідарності» та видання «Грани.ру» **Абдуллу Сейдаметова**. Після доставки їх до РВВС «Центральний» Абдуллу Сейдаметова відпустили³⁶. На відео видно, що на момент затримання Абдулла Сейдаметов був у яскравому жилеті та позиціонував себе як представник преси³⁷.

29 листопада суддя «ВС РК» Володимир Агін повернув на повторний розгляд адмі-

ністративне провадження щодо журналіста **Зідана Аджикелямова**, затриманого під час масових затримань 25 жовтня 2021 року у Сімферополі. Раніше «Центральний районний суд» Сімферополя не знайшов у його діях складу правопорушення³⁸.

СВОБОДА ЗІБРАНЬ ТА ОБ'ЄДНАНЬ

1 листопада у Криму відбулися масові затримання людей (19 осіб), котрі прийшли на відкриті слухання у «справі кримських мусульман». 23 листопада затримали людей (32 особи), які прийшли зустріти після завершення адміністративного арешту адвоката Едема Семедляєва. 26 листопада було затримано ще 2 особи, котрі прийшли на слухання у «справі кримських мусульман» (*докладніше про затримання у розділі «Обшуки й затримання»*). Загалом у листопаді було затримано щонайменше 53 учасники мирних зібрань, проти яких порушено не менше 50 адміністративних проваджень за ст. 20.2.2 та 20.6.1 КпАП РФ. У листопаді за цими й раніше порушеними провадженнями проти учасників мирних зібрань було ухвалено такі судові рішення:

- 24 постанови об про адміністративний арешт від 10 до 14 днів (усього **276 днів**);
- 48 постанов про призначення штрафу від 4000 до 15000 рублів (загальна сума **більше 500 000 рублів**);
- «суди» апеляційної інстанції залишили чинними **20** постанов про призначення покарання;
- «суди» апеляційної інстанції повернули на повторний розгляд **7** проваджень, закритих у «судах» першої інстанції.

11 листопада у «Центральному районному суді Сімферополя» відбувся розгляд двох

³² https://www.facebook.com/watch/live/?ref=watch_permalink&v=620884958912203

³³ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1527656580935126>

³⁴ <https://www.facebook.com/lutfiye.zudiyeva/posts/10217281650028109>

³⁵ <https://www.facebook.com/mumine.saliyeva/posts/2569168269893565>

³⁶ <https://www.facebook.com/lutfiye.zudiyeva/posts/10217290936340261>

³⁷ <https://www.facebook.com/watch/?v=487782399148662>

³⁸ <https://www.facebook.com/crimeaarg/posts/3037866339832320>

ЗАБОРОНА ДИСКРИМІНАЦІЇ

адміністративних проваджень щодо адвоката **Едема Семедляєва** за ст. 19.3 КпАП РФ (*Невиконання законних вимог працівника поліції*). Адвоката затримали тоді, коли він провадив свою професійну діяльність, захищаючи права затриманих учасників мирного зібрання. Суддя Сергій Деменок оштрафував Е. Семедляєва на 4 000 рублів за відмову роздягнутися догола у відділенні поліції. Суддя Олександр Вороний заарештував адвоката на 12 діб за відмову припинити аудіозапис³⁹. Обидва протоколи склав співробітник Центру протидії екстремізму Руслан Шамбазов 25 жовтня у РВВС «Центральний». 18 листопада суддя «ВС РК» Оксана Шидакова залишила чинною ухвалу про арешт адвоката Едема Семедляєва⁴⁰.

23 листопада адвоката **Назіма Шейхмамбетова** протягом години не допускали до РВВС «Залізничний» для надання допомоги жертвам масових затримань у Сімферополі⁴¹.

У листопаді КПГ здійснила аналіз практики використання у Криму статей 20.2 та 20.2.2 КпАП РФ, що застосовуються окупаційною владою РФ для переслідування учасників мирних зібрань. Результати аналізу підтвердили використання дискримінаційної практики співробітниками силових структур і суддями в Криму щодо кримських татар під час порушення й розгляду справ за цими статтями. Детальніше на сайті КПГ⁴².

³⁹ <https://www.facebook.com/crimeansolidarity/posts/1534756126891838>

⁴⁰ «ВС РК» Справа 12-823/2021 https://vs--krm.sudrf.ru/modules.php?name=sud_delo&name_op=r&vknkod=910S0000&srv_num=1&dolo_id=1502001&dolo_table=adml_case&case_type=0&adml_case_JUDICIAL_UIDSS=91RS0003-01-2021-005764-47

⁴¹ <https://www.facebook.com/lutfiye.zudiyeva/posts/10217281714469720>

⁴² КПГ / Дискримінація кримських татар і свобода мирних зібрань <https://crimeahrg.org/uk/diskriminacziya-krimskih-tatar-i-svoboda-mirnih-zibran/>

3

ПОРУШЕННЯ НОРМ МІЖНАРОДНОГО ГУМАНІТАРНОГО ПРАВА

КОНВЕНЦІЯ (IV) ПРО ЗАХИСТ ЦИВІЛЬНОГО НАСЕЛЕННЯ ПІД ЧАС ВІЙНИ

ПРИЗОВ ОСІБ, КОТРІ МЕШКАЮТЬ НА ОКУПОВАНІЙ ТЕРИТОРІЇ, ДО ЗБРОЙНИХ СИЛ ДЕРЖАВИ-ОКУПАНТА

У листопаді КПГ зафіксувала **4** нових кримінальних справ щодо жителів Криму за ст. 328 КК РФ (*Ухилення від служби в Збройних силах РФ*) і **7** нових вироків, ухвалених за ст. 328 КК РФ. На кінець листопада КПГ зафіксувала за весь період окупації **275** кримінальних справ за ухилення від служби в ЗС РФ, переданих на розгляд до «судів» Криму. За **266** з них вже винесено вирoki, ще **9** перебувають на стадії розгляду.

ЗНИЩЕННЯ МАЙНА ПРИВАТНИХ ОСІБ БЕЗ ВОЄННОЇ НЕОБХІДНОСТІ⁴³

24 листопада в селі Морське представники виконавчої служби знесли будинок ветерана кримськотатарського руху, активіста Рустема Усеїнова⁴⁴. Жилий дім був зруйнований попри те, що рішення суду ще не набуло чинності, тому що Усеїнов його оскаржить.

НАД ОГЛЯДОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Олександр Седов, аналітик Кримської правозахисної групи;

Ольга Скрипник, координатор Кримської правозахисної групи.

⁴³ ст. 53 Женевської конвенції IV

⁴⁴ КПГ / У Криму зносять будинок ветерана кримськотатарського руху <https://crimeahrg.org/uk/u-krimu-znosyat-budinok-veterana-krimskotatarskogo-ruhu/>